

هژمونی

در باب چگونگی سیاست اخلاقی

موریت بوکر

مترجمان :

بهزاد باغی دوست

کاوه عباسی

۱۳۹۹

کامرو

تهران، خیابان شریعتی، بالاتر از سه راه طالقانی،

خیابان نیرو، شماره ۷/۱ تلفن: ۷۷۶۲۶۳۷۹

هژمونی

روبرت بوکوک

مترجمان: بهزاد باغی دوست / کاوه عباسی

• ویرایش ادبی: علی قاسمی

• چاپ اول: ۱۳۹۹ تهران • شمارگان ۵۰۰ نسخه • قیمت: ۴۴۰۰۰ تومان

• صفحه آرا: افسانه شاه کرمی • چاپ و صحافی: ناژو

• طراح جلد: علیرضا دربانی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۹۱۷-۷۲-۹ ISBN 978-964-6917-72-9

همه‌ی حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است Printed In Iran

سرشناسه: باکاک، رابرت، ۱۹۴۰ م. Bococ Robert
عنوان و نام پدیدآور: هژمونی: در باب چگونگی سیاست اخلاقی / نویسنده روبرت بوکوک
مترجم بهزاد باغی دوست، کاوه عباسی.

مشخصات نشر: تهران: گام نو، ۱۳۹۹

مشخصات ظاهری: ۲۲۴ ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱

فروست: سیاست

شابک: 978-964-6917-72-9 - ۴۴۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Hegemony, 1986.

موضوع: گرامشی، آنتونیو، ۱۸۹۱-۱۹۳۷ م. Gramsci, Antonio

موضوع: گرامشی، آنتونیو، ۱۸۹۱-۱۹۳۷ م. -- دیدگاه درباره مارکسیسم

-- Views on marxism Antonio Gramsci

موضوع: هژمونی Hegemony

شناسه افزوده: باغی دوست، بهزاد، ۱۳۴۸ - مترجم

شناسه افزوده: عباسی، کاوه، ۱۳۵۰ - مترجم

رده بندی کنگره: ۲۱۳۹۹ ب ۴ گ / HX ۲۸۹/۷

رده بندی دیویی: ۳۲۰/۵۳۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۶۵۳۹۴

فهرست

۹	تشکر
۱۱	یادداشت مترجمان
۱۵	یادداشت سردبیر
۱۹	یادداشت نویسنده
۲۱	مقدمه

فصل اول

۳۹	مفهوم هژمونی
۴۲	ایده‌ی پنهان هژمونی در اندیشه‌ی مارکس
۴۷	لنین
۵۲	سه الگو در آثار گرامشی
۶۱	هژمونی در اندیشه‌ی گرامشی

فصل دوم

- ۷۱ مسئله‌ی گرامشی
- ۷۲ اقتصادگرایی
- ۸۳ کروجه و ایدئالیسم

فصل سوم

- ۹۵ معضله و پرسش جدید
- ۹۵ فلسفه، جاه، سیاسی
- ۱۱۳ فلسفه و نظریه اجتماعی در آثار مارکس
- ۱۲۲ فلسفه‌ی اخلاقی - سیاسی و هژمونی

چهارم

- ۱۴۱ تغییر اجتماعی
- ۱۴۱ وبر و گرامشی
- ۱۵۹ مذهب در دیدگاه گرامشی و وبر

فصل پنجم

- ۱۷۱ هژمونی و نظریه‌ی اجتماعی معاصر
- ۱۸۹ بر ضد ذات‌گرایی
- ۱۹۹ نتیجه‌گیری
- ۲۱۷ نمایه

یادداشت مترجمان

به نام خدا

این کتاب یک روایت نسبتاً ساده و روشن از هژمونی است. در این کتاب ضمن پرداختن به تاریخ تبارشناسی هژمونی، بیش‌تر بر ایده‌های گرامشی تمرکز شده و ادامه‌ی آن در ارایه ماکس و مارکسیسم سنتی؛ ماکس وبر؛ و سپس نظریه‌های لاکلاو و موف؛ و در رد تحقیق و بررسی قرار گرفته است. تصور ما بر این است که متن این کتاب به دلیل روح و روشنی و دقت، و در عین حال سادگی نسبی آن برای دانش‌مندان و پژوهشگران در عین کارشناسی ارشد و نیز خوانندگانی که علاقه‌مند به مطالعه‌ی موضوع هژمونی و به‌طور کلی تاریخ فکر مارکسیستی و پست‌مارکسیستی هستند و در عین حال می‌خواهند که مروری بر نظریه‌های کلاسیک جامعه‌شناسی بکنند، مفید است.

نویسنده در این کتاب به بررسی ایده‌های اصلی هژمونی در سنت مارکسیستی و پست‌مارکسیستی پرداخته است و از قضا یکی از نخستین کتاب‌هایی است که نویسنده در آن به صورت یک متن درسی منظم و

آکادمیک، به شرح و توضیح نظریه‌ی گفتمان لاکلاو و موف پرداخته و البته نقدهایی هم به نظریه‌ی آنها وارد کرده است. به همین جهت مطالعه‌ی این کتاب نه تنها برای کسانی که علاقه‌مند به تاریخ فکر مارکسیستی؛ جامعه‌شناسی ویر؛ و گرامشی؛ و نیز موضوع هژمونی هستند مفید است، بلکه برای آشنایی مقدماتی با نظریات لاکلاو و موف هم متن مناسبی است.

خوانندگان عزیز حتماً توجه دارند که نوشته‌های مربوط به نظریه‌ی گفتمان و آثار لاکلاو و موف مغلق و پیچیده‌اند و دانش‌جویان رشته‌های علوم انسانی که علاقه‌مند به مطالعه‌ی این آثار، چه به زبان انگلیسی و چه ترجمه، آنها با بررسی هستند، اغلب با اشکال در فهم متن روبه‌رو هستند. امید است برگردان این متن به فهم آثار لاکلاو و موف و منابع مربوط به این نظریه مفید باشد. ما تصور می‌کنیم که نوشتن برای توضیح دادن است. نویسنده حداقل آنکه سعی می‌نماید مخاطب عام، دانش‌جویان و علاقه‌مندان به موضوعی می‌نویسد، انحرافاً مدعی است که تا حد ممکن، واضح و روشن بنویسد؛ امری که متأسفانه کمتر در این متن مربوط به نظریه‌ی گفتمان و یا دیگر نظریات فلسفی دیده می‌شود.

این کتاب در ۱۹۸۶ یک سال بعد از چاپ کتاب هژمونی و استراتژی هژمونیک نوشته‌ی ارنستو لاکلاو و شانتال موف چاپ شده است و نویسنده روی‌کرد مفید و علمی‌تری به این نظریه دارد. خوانندگان این متن حتماً مطلع هستند که آرای لاکلاو و موف با انتقاد خشن مارکسیست‌های ارتدکس روبه‌رو شد. مارکسیست‌های سنتی دیدگاه تفسیری — با مسأله‌ای اگر بگیریم — این نظریه را بر نمی‌تافتند و آن را انحرافی از مارکسیسم اصیل می‌دانستند. البته امروزه مواجهه با این نظریه در محافل آکادمیک متعادل‌تر، و جایگاه آن در بین محققان، آشکار شده است. خوش‌بختانه در اثر روبرت بوکوک روی‌کرد متعادل‌تر و علمی‌تری به این نظریه دیده می‌شود. فصل پنجم این کتاب به این نظریه اختصاص یافته است.

ما امیدواریم کتاب به طور عام و فصل پنجم به طور خاص برای علاقه‌مندان این نظریه مفید واقع شود.

مترجمان در برگردان این اثر وفادار به متن بوده‌اند و تلاششان بر این بوده است که در ترجمه، واژه به واژه، امانت‌داری کنند. اما متوجه هستیم که در ترجمه‌ی واژه به واژه‌ی متن، گاه روح اثر از روانی و سادگی و وضوح دور می‌شود. از این رو، گاه توضیحاتی به متن اضافه شده که با علامت [] مشخص شده است. امیدواریم این توضیحات برای خواندن متن مفید بوده باشد.

مروژه بسیاری از منابع معرفی شده در متن پروژه در علوم اجتماعی معاصر ارزش تحقیقی چندانی ندارند. این منابع از انتهای فصل‌ها حذف شده و به بنای متن اضافه شده است تا یک متن روان و خواندنی تهیه شود که برای خواننده مفید باشد.

این کتاب به دوست و استاد از دست رفته‌مان آرش عباسی تقدیم شده است. مرگ او آن چنان ناگهانی است که هنوز داغ او بعد از دو سال و بیش‌تر که از رفتنش می‌گذرد، در آلمان تازه است.

بهزاد باغی دوست

کاوه عباسی